

Příběhy krkonošských lavin
Adam Lustig

Úvod

Lavinový katastr Krkonoš

Krátké záznamy z historie

Tragédie rodiny Kohlů

Tragédie Stefana Dixe

Lavina v Białem Jarzu

Tušil jse, že se něco stane

Úvod

Lavinový katastr Krkonoš

Se slovem lavina se lidem většinou vybaví vysoké hory a pohoří obřích rozměrů. Někoho ani nenapadne, že by se mu v našich horách mohlo něco stát. A jen velmi málo lidí, kteří se v Krkonoších pohybují, si uvědomuje, jaká lavinová nebezpečí tyto hory skrývají. I když lidé poprvé přicházeli do hor a stavěli si zde obydlí, museli tato úskalí poznat. Několik celých chalup včetně všeho a všech, co byli uvnitř, bylo strženo. A tak postupně lidé přicházeli na to, kde je bezpečné stavět a kde ne. Mnoho jich také do hor odešlo a už se nevrátilo. Někteří právě kvůli lavinám. Šance na záchranu, pokud se člověk pohyboval sám, byla minimální. Neexistovaly žádné sondy a vyhledávací přístroje, ani nikdo, kdo by záchrannou akci organizoval. Až do roku 1850 byla pomoc lidem v nouzi na české i polské straně Krkonoš otázkou ochoty zdejších boudařů, hlavně ale náhody. Postupně do hor přicházelo čím dál tím více lidí, tím také přibývalo úrazů. Proto vznikla služba průvodců a nosičů, podmíněná znalostí poskytnutí první pomoci. V roce 1935 byla založena Horská služba.

Stejně tak to bylo i s výzkumem lavin. Ty na sebe začaly upozorňovat po několika na sních bohatých zimách. Častá lavinová neštěstí byla podnětem k zahájení lavinového průzkumu v Krkonoších. Od roku 1954 se zde sledují laviny soustavně. V současnosti Horská služba zkoumá a předvídá lavinové nebezpečí. I přes to, že je dnes při záchranných akcích využívána moderní technika a úspěšnost záchrany se tak velmi zvýšila, rozhodně bychom neměli nebezpečí v horách podceňovat.

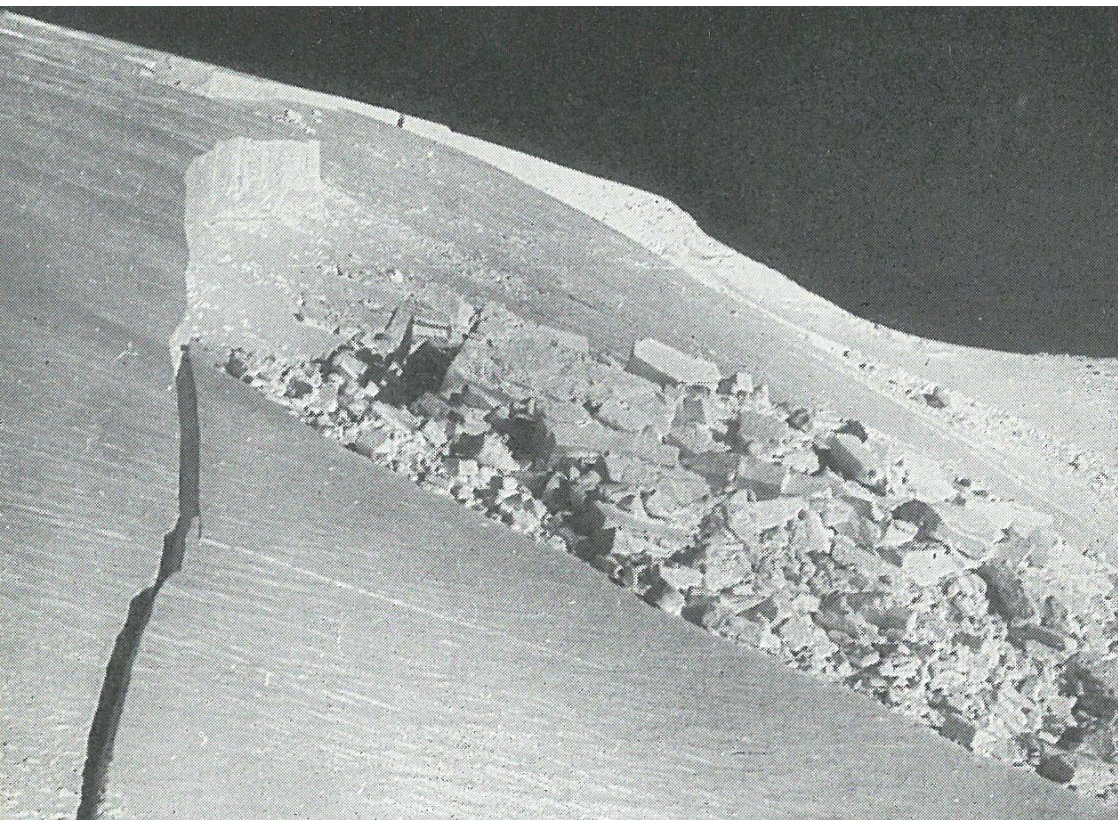
Krkonoše jsou nejvyšší horský masiv v ČR a jediná oblast s rozsáhlou lavinovou aktivitou. Na české straně Krkonoš sjede během jedné zimy přibližně 20-25 lavin, na polské zhruba stejně - společně tedy 50 lavin za jednu zimní sezónu.

Krkonoše vystupují v délce přibližně 15 km nad horní hranicí lesa.

Mají dva souběžné hřebeny protažené ze západu na východ, mezi kterými leží dvě rozsáhlé náhorní plošiny. V západních Krkonoších se jedná o širší oblast Labské boudy, ve východních je to širší okolí Luční boudy. Obě plošiny jsou přes zimu velkou zásobárnou sněhu, odkud je silnými větry sníh převíván na závětrné svahy. Lavinové dráhy, jak je vidět dobře na mapě, tyto plošiny lemují. Je jich 47 na české straně a 51 na té polské.

Zajímavým předmětem pozorování je doba sesunu lavin v průběhu zimního období. (Vrba 1969)

XI	XII	I	II	II	IV
17%	6,5%	17%	40%	13%	6,5%

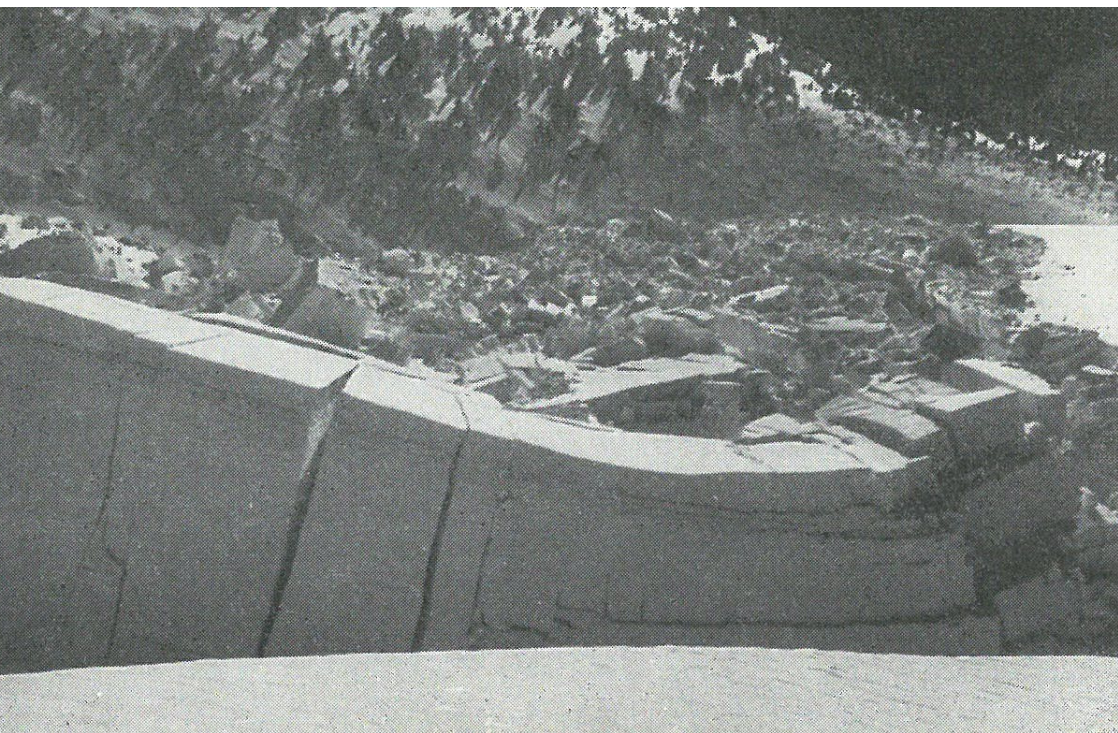
Krátké záznamy z historie

Přesný seznam všech lavin, které se v historii Krkonoš sesunuly, neexistuje. Historické prameny nás začínají pravidelně informovat o řadě lavin až v devatenáctém století. Přesto se dochovaly záznamy, které jsou jedinečné tím, že jsou v něčem první nebo poslední. Výběr takových uvádím níže. Zimy v letech 1819, 1827 a 1844 byly velmi bohaté na sněh a sesunula se řada lavin. S tím souvisí i rozsáhlé škody na lesních porostech, zejména v Kotelních jamách a Labském dole. Důsledky některých ničivých lavin jsou v lesích patrné i dnes. V průběhu 300 let je zachyceno 33 přesněji určených lavin, které způsobily ztráty na životech. Bylo ohroženo celkem 92 lidí, z toho 67 zahynulo a 25 bylo zachráněno (27,2 %). Údaje jsou platné k roku 1969.

1456 – Jakýsi Benátčan, který se vydal z Vrchlabí pralesem za zlatem a drahým kamením do nitra Krkonoš, prý našel v Obřím dole vymýcenou paseku a na ní mnoho lidských koster, z nichž některé měli mezi kostmi prstů zlatý písek a drahé kameny, vydolované z úbočí Sněžky. Tragédii mohl způsobit sesuv laviny. (Vrba 1969)

15. únor 1655 – Nejstarší hodnověrná zpráva o zhoubné lavině pochází z obce Sklenářovice, asi 6 km od Svobody nad Úpou směrem k Rýchorám. Tehdy lavina strhla dvě chalupy postavené pod strmými skalními stěnami. Zahynulo při tom 8 lidí a 7 dalších zasypaných bylo zachráněno (Lessenthin 1901)

Zima 1816/1817 – V horách napadlo tolik sněhu, že domy byly přikryty až po střechu a obyvatelé musili vylézat střešními vikýři, doprava mezi boudami byla přerušena, mrtví musili ležet dlouho zahrabáni ve sněhu, než mohli být pohřbeni. (Dix, Kronika Pece)

15. prosinec 1886 – Velké lavinové neštěstí se událo v Obřím dole. V noci se strhla lavina a zavalila dvě boudy, které vlekla ještě asi 500 kroků. V jedné boudě bylo v tu dobu 8 lidí, kteří všichni zahynuli. To byl poslední případ, kdy v Krkonoších lavina zavalila lidské obydlí. Lidé se stali opatrnějšími a budovali svá obydlí v bezpečné vzdálenosti od lavinových svahů. (Vrba 1969)

1897 – Z ledna toho doku máme první zprávu o ohrožení lyžařů lavinou. Čtyři jilemničtí lyžaři sjížděli z Luční boudy dolem Bílého Labe a zastihla je lavina řítící se od Stříbrného potoka. Jeden z lyžařů, známý průkopník krkonošského lyžování Jan Buchar, byl lavinou zasažen, vyvázl však bez úhony. (Vrba 1969)

8. března 1956 – Sesunula se na krkonošské poměry obrovská lavina z východního svahu Krkonoše do Labského dolu. Projela přes dno dolu až do protisvahu. Zničila téměř 9 hektarů lesa, na laviništi se zpracovalo na 5000 plnometrů dřeva. Strhla i zeminu a obnažila svah až na holou skálu. Tato lavina způsobila dosud v Krkonoších největší známé škody na lesních porostech.

8. *Března 1956* - Téhož dne, jako minulá popsaná událost se strhla i dvojitá lavina z Úpské hrany (nadmořská výška 1400 m) přes ploché dno Úpské jámy (1050 m) do Obřího dolu až hluboko pod dolní vodopád Úpy (nadmořská výška 960 m). Tato lavina překonala výškový rozdíl téměř 500 m a byla dlouhá 1200 m, což je maximální dosažitelná délka laviny v Krkonoších. Lavina strhla po obou stranách dolního vodopádu Úpy stoleté smrkové porosty na ploše 2,5 ha, na níž se zpracovalo přes 1100 plm dřevní hmoty. Objem sesunutého sněhu byl asi 480 000 m³ a váha této hmoty činila asi 120 000 tun.

V tomto dni nastalo akutní nebezpečí a spontánní sesuny obrovských lavin na celém území našeho státu, což je velmi zajímavý a jen velice zřídka se opakující jev. Byl to důsledek rozsáhlé srážkové situace, která zasáhla celou střední Evropu. Ten den se také odehrála jedna z největších lavinových katastrof na našem území v Nízkých Tatrách u obce Dolná Lhota, při které bylo zasypáno 19 lesních dělníků, z nichž 16 zahynulo. (VRBA 1968)

1957 – V tomto roce zahynul v malé deskové lavině na úbočí Kozích hřbetů student Hrdlička. Častá lavinová neštěstí byla podnětem k zahájení lavinového výzkumu v Krkonoších. Od roku 1954 se sledují laviny soustavně. Zkoumají se jak jejich sesuvy, tak i příčiny, které k sesuvům vedly.

Tragédie rodiny Kohlů

Jednou z velmi známých Krkonošských tragédií je série lavinových neštěstí rodiny Kohlů. Jednalo se o ztrátu čtyř generací, kterou započal Philip Kohl 16. listopadu 1773 pod Luční boudou na Hřebínkách, který se do těchto míst dostal jako náhončí při lovu na lišku. Lavinou byli zavaleni další dva účastníci honu, jeden z nich byl vyhrabán a zachráněn svým loveckým psem. Philil Kohl a lesník byli nalezeni mrtví sedm metrů hluboko ve sněhovém valu. Syn zasypaného Philipa Kohla, Ingatz Kohl zahynul v lavině na Kozích hřebtech v zimě roku 1837. Vnuka Wenzel Kohla usmrtila lavina v údolí Bílého Labe 29. listopadu 1855. Jeho tělo bylo zasypano tak vrchovatě, že bylo nalezeno až na jaře. Řadu tragédií uzavřel pravnuke Eduard Kohl přesně o 20 let později, dne 29. Listopadu 1875, kdy byl usmrcen lavinou na Kozích hřebtech na stejných místech jako jeho praděd před 102 lety. Jeho tělo hory vydaly až v červnu příštího roku.

Do krátkého příběhu zapojila všechny tyto tragédie Jana Štefanová v časopise Krkonoše Jizerské hory v roce 1970:

V Petru dozněl hlas zvonu.

Desítky párů očí hleděly z oken chalup na stráních k zasněženým vrcholům. Blížící se soumrak zdál se najednou všem příliš smutný.

Všichni slyšeli umíráček, předzvěst konce jejich životů.

Dnes vzaly hory život Filipu Kohlovi, zítra budou zvonit Seppu Dixovi a pozítří možná Franzi Rennerovi...

Nejednou odešel horal na hřebeny a domů se již nevrátil. Záchrané výpravy neorganizovali, laviny neprokopávali. Na jaře a v létě snášeli mrtvoly do údolí. Zámožnějšímu vystrojili pozůstalí ještě dodatečně pohřeb.

Horalé se po svém smířovali s životem i smrtí.

V Krkonoších dlouho vypravovali o stařečkovi kdesi ze zapadlého kouta hor. Když byl na smrtelném loži knězem ujištěn, že Spasitel pro něho umřel na kříži, zvolal udiven:

„O, tak už ten ubožák zemřel? Vidte, milý sluho Boží, nebude se zlobit, že jsem nebyl na jeho pohřbu. Vždyť my se v těchto pustých horách ničeho nedozvíme.“

...Filip Kohl znal trochu svět. Především z vyprávění dřevorubců a panských úředníků. Jeho předkové přišli do Krkonoš z Tyrol. Začínali jako dřevorubci. Později měl jeden Kohl štěstí a vrchnost mu svěčila hájenku. Také Filip Kohl se stal na přání otce a především z vrchnostenské milosti hajným.

Na hony chodil Kohl nejraději s Buchbergerem. Byl to soused, dobrý nadháněč a navíc vlastnil spolehlivého psa.

16. listopadu 1773 časně ráno vyrazili Kohl s Buchbergerem na hřebeny.

Lovecká sezona v plném proudu. Každý den se na honu objevil nějaký nový hraběcí host.

Počasí přálo. Sníh sice napadl již v říjnu, pak však přišla začátkem listopadu menší obleva. Staří horalé předpovídali mírnou zimu.

Během lovu panovala dobrá nálada. Po odtroubení šťastní lovci s bohatou kořistí se vraceli na zámek a Kohl s Buchbergerem spěchali domů do Svatého Petra. Cestou se k nim ještě připojil lesník ze Sedmidolí.

Na Hřebínkách strhla všechny lavina do údolí. Jedině Buchbergerův pes zůstal na povrchu a začal hned hrabat v místě, kde vodítko mizelo ve sněhu. Po několika minutách pes uvolnil hlavu svého pána, který se sám vymanil ze spáru laviny.

Filipa Kohla a lesníka ze Sedmidolí vyprostil Buchberger za pomoci několika horalů až příští den ráno již mrtvé. Když pokládali Filipa Kohla do hrobu, házel na tátovu rakev smrkové snítky jeho tříletý syn Ignác.

Padesát let později lavina strhla a usmrtila pod Kozími hřbety i Ignáce Kohla. Horalé, kteří pamatovali nebo slyšeli doma za dlouhých zimních večerů vyprávět tragédii postihující každou generaci Kohlova rodu — s obavou přihlíželi k počínání Ignácových synů na hřbitově.

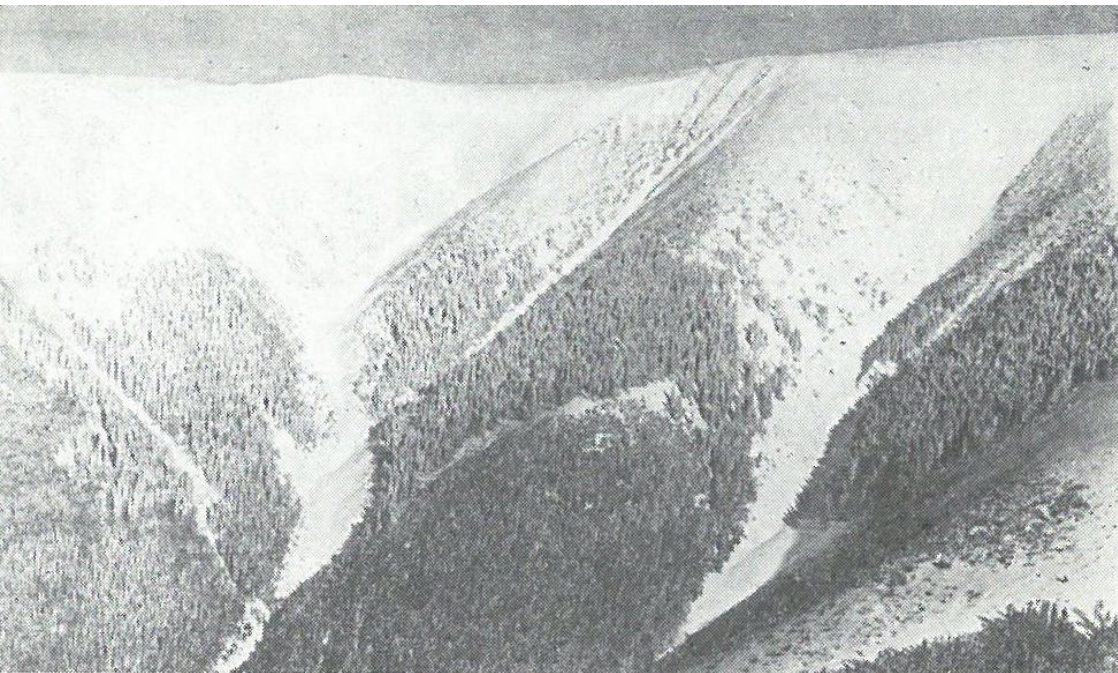
Také oni házeli smrkové snítky na otcovu rakev. Budou dále kosit laviny pod Kozími hřbety Kohlův rod? Modlitby v kostele měly zabránit dalším tragédiím. Kohlové se začínali vyhýbat Kozím hřbetům zejména v listopadu — pro rod osudným měsícem.

Rübezahl, zlý duch Krkonoš — v myšlenkách tehdejších německy mluvících horalů — jen čekal na příchod nové generace Kohlova rodu. Dne 29. listopadu 1856 se zřítíla lavina z Kozích hřbetů a vzala s sebou na věčnost Wenzela Kohla.

Uplynulo dalších devatenáct roků. Na hřebenech vrcholí lovecká sezona. Je tam také mladý, lehkomyšlný a neopatrný Eduard Kohl. Nevěřil v Rübezahla, nedbal varování přátel. Sázal vždycky na svou hvězdu a přešel Kozí hřbety. Do konce listopadu chyběl den. Všechno dobře dopadne... a nedopadlo!

Večer 29. listopadu zase zvonil umíráček a horalé se modlili za duši zasypaného.

Před hodinou přišla do Svatého Petra zpráva: Lavina z Kozích hřbetů zabila Eduarda, pravnuka Filipa Kohla z lavinové tragédie roku 1773.

Tragédie Stefana Dixe

Je až s podivem, jak hrozné příběhy se skrývají za některými lavinovými neštěstími. Jedním z takových je tragédie Stefana Dixe, který byl hlídačem na Obří Boudě. Začtete se do krátkého příběhu Jany Štefanové. Ani se vám možná nebude chtít věřit, že ten příběh je pravda.

Případ zimního strážce Obří boudy, Stefana Dixe, se v kronice čte jako fantastický románový příběh.

Stefanu Dixovi umírá manželka.

Jako katolička přála si přijmout svátost umírajících — poslední pomazání.

Dix sestoupil za sněhové bouře do Velké Úpy. Tamní farář slíbil, že umírající zaopatří.

Za pomoci několika občanů z Pece podařilo se faráři dostat se na Obří boudu a šťastně se zase vrátit na úpskou faru. 28. března 1900 zemřela Dixova manželka.

Stefan jí zatlačil oči a šel do Pece zajistit pohřeb. 30. března si osm mužů razilo cestu na Obří boudu. Pro silnou sněhovou bouři dostali se jen ke kapliče. Rakev tam uschovali a po odpočinku pokračovali ve výstupu.

Když přišli na boudu bez rakve, odložil Dix pohřeb na 2. duben. Snad se počásí na hřebenech umoudří. V následujících dvou dnech bouře ještě zesílila a napadlo dva metry vlhkého sněhu.

Když se bouře trochu utišila, vypravil se 1. dubna časně ráno Dixův syn Franz prohazovat cestu. V jedenáct hodin dopoledne začal synovi pomáhat otec. Prohazovali cestu na nejnebezpečnějším úseku — v Rudné rokli — vzdálení od sebe asi šedesát kroků. Otec na místě zvaném „Glatte seite“ a syn u můstku.

Stefan Dix byl zkušený horal, chodil místem, kde prohazoval cestu 22 let, než se mu nakonec stalo osudným. V žalu nad ztrátou milované manželky zapomněl na opatrnost při prokopávání sněhu a způsobil pád laviny, která ho strhla, zatímco jeho syna Franze jen odhodila.

Po úleku začal Franz volat svého otce. Sněhové moře nedalo žádnou odpověď. Franz musel vystoupit pro pomoc až na Sněžku. Boudář Kirchschräger se svým zetěm a synovcem uviděli nejdříve ze sněhu vyčnívající ruku. Dixova hlava byla asi půl metru pod sněhem. Na obličejí Stefana Dixe nebylo známek zápasu. Smrt nastala okamžitě.

Stefana vyprostili z laviny právě ve chvíli, kdy šla kolem skupina peckých občanů. Nesli rakev na Obří boudu pro Dixovu manželku...

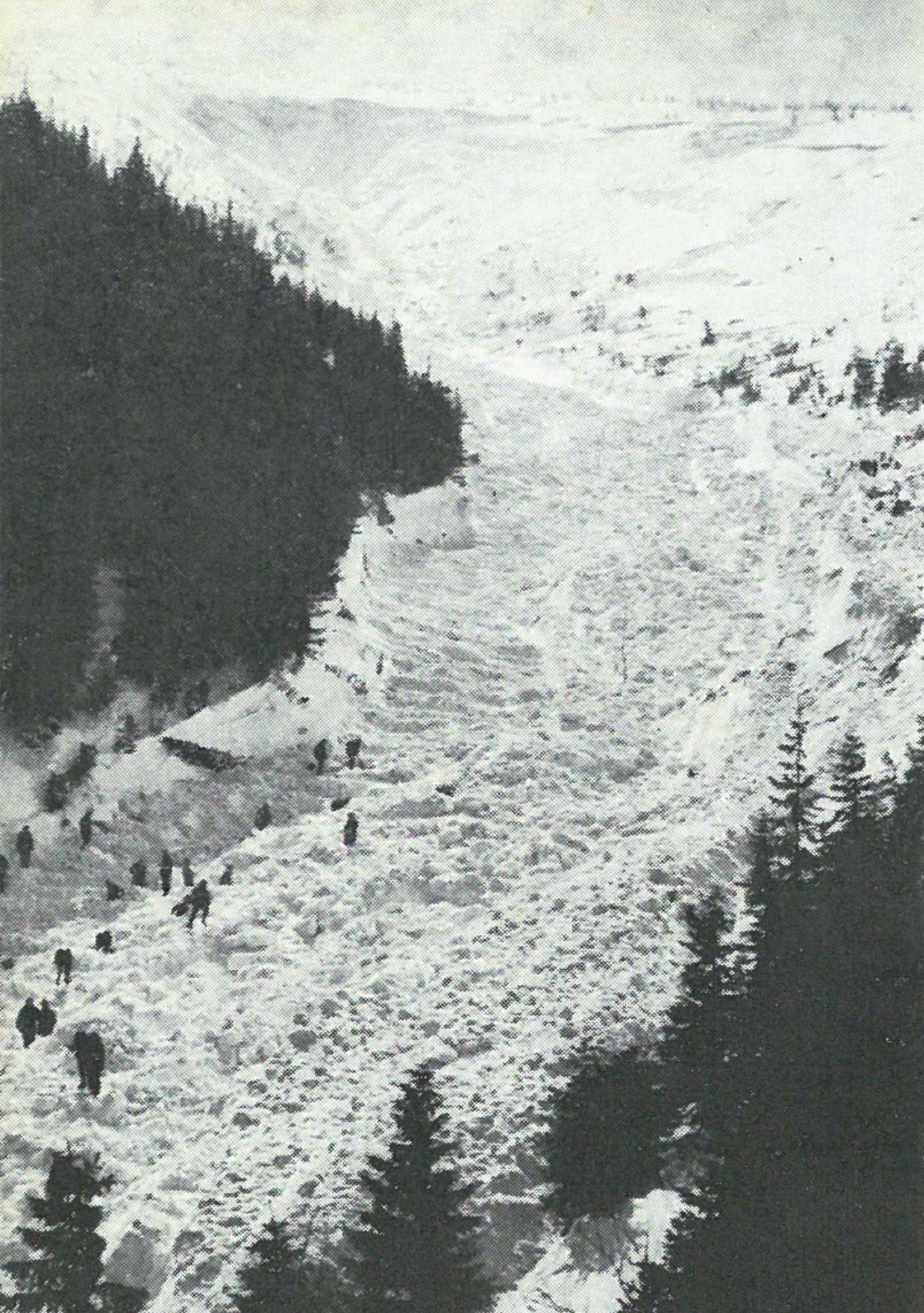
Bialy Jar

Největší známá lavinová katastrofa z celé historie Krkonoš se udála na polské straně 20. Března roku 1968 v oblasti Bialy Jar. Jedná se o prostor severně od Luční boudy. Lavina zasáhla velkou skupinu v celkovém počtu 24 osob, z nichž zůstalo na živu jen pět. Vyprošťovací práce probíhali celé čtyři dny. Kvůli neexistenci jakýchkoliv přístrojů a vyhledávačů, se musela celá lavina o celkové délce 1100 metrů a výšce na čele laviny až 20 metrů, překopat příkopy širokými jeden a půl metru do hloubky i do šířky. Lavina vznikla hustým sněžením na tvrdý firnový podklad. Svou roli také sehrál vítr, díky kterému se tvořily na polské straně převisy, signalizující lavinové nebezpečí.

Lavina byla podrobně popsána z archivu GOPR a Horské služby v časopise Krkonoše – Jizerské hory v roce 1973 Františkem Janálíkem:

„V osudný den již svítilo slunce, ale vál silný vítr, ženoucí po bílých pláních zvržený sníh. Lanovka z Karpaczi z povětrnostních důvodů nepřpravovala a na její dolní stanici bylo umístěno upozornění pro turisty, aby se pro nepříznivé počasí na hřebenech vzdali cesty k Obří boudě. Jak už to bývá, někteří uposlechli, jiní přece jen šli. Byla mezi nimi i výprava s polským vedoucím, složená z turistů ze Sovětského svazu, NDR a PLR. Vedoucí výpravy byl z Varšavy. Neznal dobře Krkonoše, nebyl zasvěceným horským průvodcem s detailní znalostí terénu a jeho nebezpečí v té či oné době. Pokud cesta vedla výpravu závětrím lesa, šlo se jí poměrně dobře. Obtížněji již postupovala na holém otevřeném svahu. Skupina rodičů a dětí se raději obrátila na zpáteční cestu, jiní členové výpravy se opožďovali. Někteří únavou, druzí k vykonání tělesné potřeby. – A právě tomuto malému zpoždění pravděpodobně vděčí za uchování svých životů, neboť v následující chvíli se ozvalo zadunění a ovzduš se naplnilo množstvím zvrženého sněhu. Řítla se lavina...

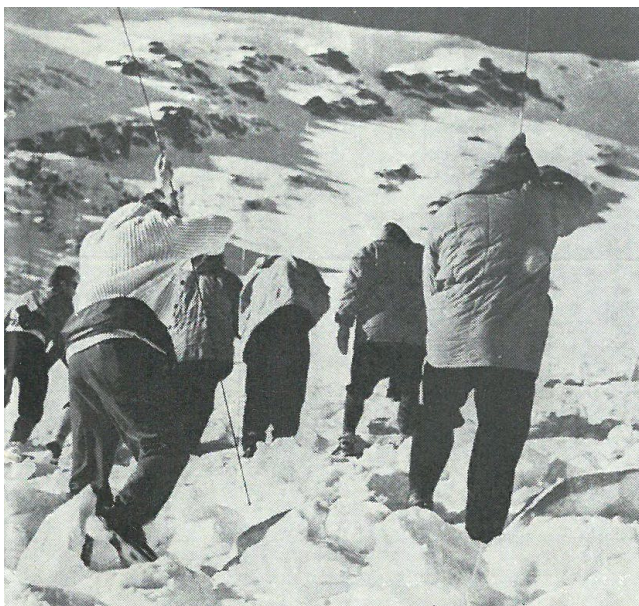

V 11 hodin 15 minut zazvonil telefon na stole ústřední skupiny Sudetské záchranné stanice GOPR v Jelení Hoře. Dobrovolný příslušník horské záchranné služby Ryszard Jaško oznamoval sesun laviny v Białem Jaru, která strhla a zasypala skupinu přibližně dvaceti osob. Současně uvědomil o neštěstí záchrannou stanici na Malé Kopě, turistickou noclehárnu Samotnia a Strzecha Akademicka, pohraniční strážnice WOP v Podsniežce a pracovníky vratné stanice karpaczké lanovky. Po orientačním zjištění rozsahu neštěstí na místě byl požádán o pomoc při organizaci záchranných prací i Okresní národní výbor.

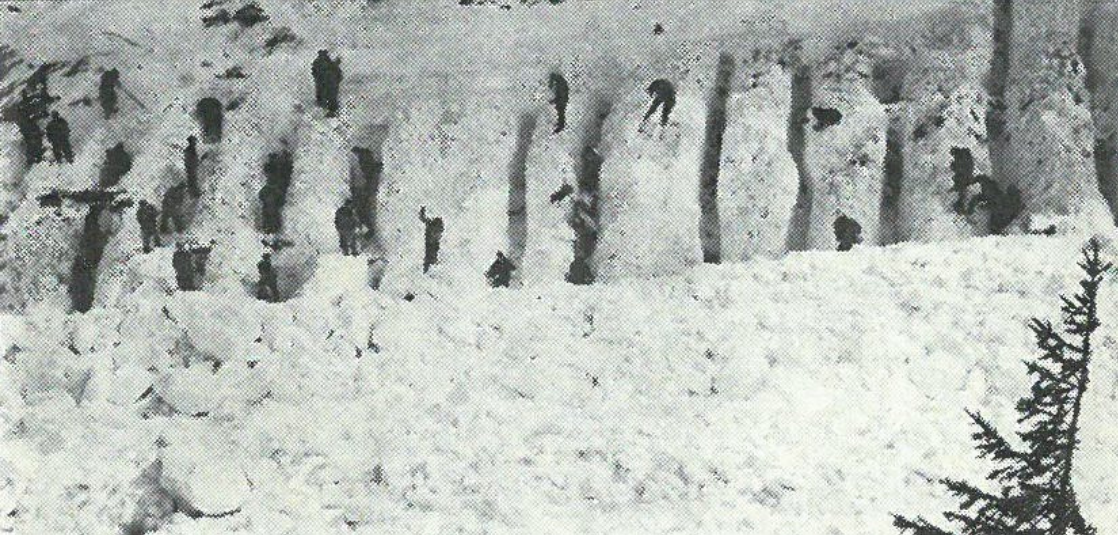
Lavina zasáhla, jak se později zjistilo, celkem 24 mužů a žen, z nichž zůstalo na živu jen pět. Byli nalezeni ranění na povrchu laviny a ihned dopraveni k dolní stanici lanovky, odkud je sanitní vozy převezly do nemocnice.

Odpoledne pracovalo na překopávání laviny asi 80 polských záchranářů.

V 17 hodin se do akce zapojilo i 40 příslušníků naší Horské služby, kteří vzali s sebou vlastní výzbroj a lavinového psa. V 18 hodin přicházely první skupiny vojáků, protipožární ochrany a místních obyvatel. Za soumraku pokračovaly záchranné práce při světle pochodní, později při elektrickém osvětlení z vojenského agregátu.

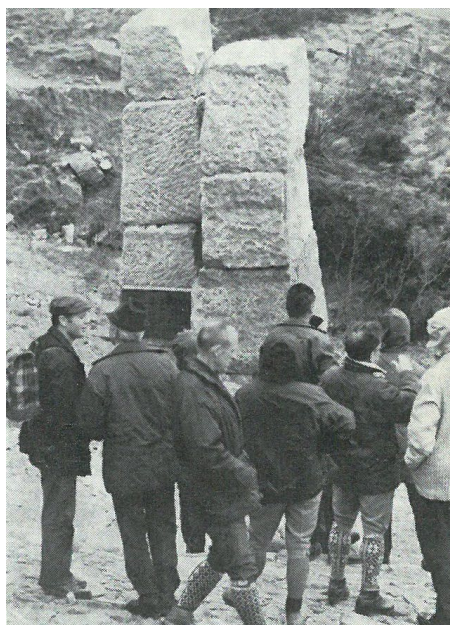
Na místo neštěstí byly neustále přisunovány čerstvé síly, jakožto i teplé jídlo a pití, takže práce pokračovaly nepřetržitě přes celou noc až do půl jedenácté dopoledne, kdy byly přerušeny, aby mohla dělostřelecká jednotka odstřelit sněhové převisy, hrozící novým sesunem. Odstřel však nepřinesl žádný výsledek, proto byla určena hlídka s poplašnou pistolí a skupiny pokračovaly v práci.

Prokopávaly lavinu příkopy širokými jeden a půl metru, které prozkoumávali jak do hloubky, tak do šířky. Byla to práce namáhavá, neboť vrstvy nahromaděného sněhu byly několikametrové, na čele laviny až 20 m vysoké. Celková délka laviny byla asi 1 100 metrů, zasypaní lidé byli hledáni v úseku dlouhém 745 metrů, nahoře širokém 70 metrů, dole 25 metrů.

Vyprošťovací práce, kterých se zúčastnilo několik set osob, pokračovaly ještě třetí a čtvrtý den, kdy byly na doporučení řídicího štábu v osmnáct hodin

ukončeny. Výsledkem jejich obětavého úsilí bylo nalezení sedmnácti z devatenácti zasypaných mužů a žen, třináct ze Sovětského svazu, dva z Německé demokratické republiky a dva z Polské lidové republiky. Byl mezi nimi i vedoucí výpravy. Zbývající dva turisté z NDR byli nalezeni později, jakmile začal roztávat sníh. K uctění památky všech devatenácti obětí krkonošské laviny byl postaven v Bílém Jaru památník z velkých kamenných kvádrů, které jsou věrnou kopií upěchovaného sněhu, z něhož byla lavina složena. Na bronzové desce je nápis o tragické události, která je velkým varováním pro všechny, kteří lehkomylně podceňují nebezpečí zimních Krkonoš.“

(Zpracováno z archivu GOPR a Horské služby)

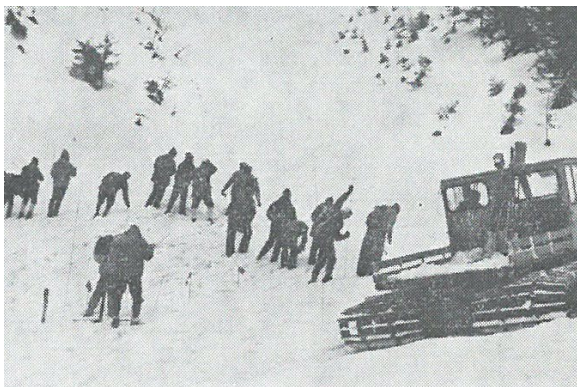
Tušil jsem, že se něco stane

Následující tragická událost se stala v březnu roku 1976 německým turistům, kteří se vydali na hřebeny hor za velmi nepříznivého počasí. Dále se rozhodli jít velice dlouhou túrou, která by byla náročná i za hezkého počasí. Svou neznalost potvrdili tím, že šli po cestách, které jsou v zimě zavřené. Zároveň překročili nelegálně hranice, což není pro tento text zásadní, nicméně to stojí za zmínku. Následuje článek, jehož obsahem je mimo jiné výpověď svědka lavinového neštěstí, který přežil. Jeho známá se stala obětí hor a pod sněhem zůstala ještě několik dní, protože záchranné akce horské služby znemožňovalo počasí a vysoké riziko sesuvu dalších lavin v prohledávané oblasti.

V odpoledních hodinách jednoho březnového dne letošního roku vládli krkonošským hřebenům pravý nečas. Takový, o kterém se říká, že by ani psa ven nevyhnal. Spousty sněhu zasypávaly horská úbočí v divoké metelici rozdmýchané silným větrem. A do této atmosféry víření vloček a skučení živlu se najednou vmísil ve Špindlerově Mlýně pronikavý hlas sirény.

Zlověstný jekot zastavoval chodce i lyžaře. Ti zasněžení hned věděli, že se něco muselo stát, že je to poplach pro členy horské služby. Bylo přesně šestnáct hodin. Zakrátko se začali sjíždět první zachránci.

Deset minut po umlknutí sirény odjíždí od Domu horské služby sněhový skútr s posádkou, za dalších deset minut dvě rolby s osmnácti muži, za půl hodiny po nich se vydává na cestu devět mužů... Mezitím zvoní telefony a jsou zapnuty vysílačky. Hlasy předávají hlášení, táží se, domlouvají se, dávají instrukce a rozkazy, jsou povoláváni členové horské služby s lavinovými psy, je žádáno o jedno družstvo z Pece pod Sněžkou, vyhlášena pohotovost pro třicet mužů v okrsku Vrchlabí a Rokytnice nad Jizerou.

Stalo se neštěstí. Lidé na ulicích a stráních Špindlerova Mlýna se dohadují, jaké. Prý se to stalo tam, ale kdepak – na to druhý, úplně jinde, no jó, už ho našli, ale ne, je to žena a nenašli ji... Zprávy letí od úst k ústům, zkreslují se, podceňují nebo zveličují. A tak i my se raději vraťme o několik hodin nazpět, abychom se seznámili s tím, co události předcházelo. Nejlépe bude, když dáme slovo jedinému svědku, dvaapadesátiletému Gottliebu Hoffmanovi z Německé demokratické republiky, který později mimo méně podstatné věci vypověděl toto:

„Dne 15. Března 1976 jsem přijel vlakem z Berlína do Polské lidové republiky se svojí známou Brigitte Krügerovou (pozn. redakce: narozenou 17. 3. 1935) a ubytovali jsem se v Karpaczi. Vzhledem k tomu, že jsem se chtěl též podívat do ČSSR, odejel jsem přes hraniční přechod Malou Úpu a tentýž den jsem se vrátil do Polska. Dne 19. Března 1976 jsem společně s Brigitte Krügerovou odjel v sedm hodin ráno lanovkou z Karpacze na Slezskou boudu, odkud jsme šli po Cestě československo-polského přátelství na Špindlerovku a dále v jedenáct hodin linkovým autobusem do Špindlerova Mlýna (pozn. redakce: nezákonné překročení hranice). Tam jsme se v jednom hotelu naobědvali. Jelikož jsem si koupil v Polsku mapu Krkonoš, tak jsme chtěli jít přes Svatý Petr po Bucharově cestě (poznámka redakce: cesta v zimním období uzavřena) přes Kozí hřbety na Luční a dále pak na Obří boudu a zase lanovkou do Karpacze.

Ve Svatém Petru u poslední chaty jsem se ptal nějaké ženy na cestu na Luční boudu. Ta nám ji ukázala a tak jsem se vydali po Bucharově cestě do Kozích hřbetů. Když jsme přišli nad les, byl tam silný vítr a nebylo vidět na cestu. Já šel první vpředu a tak deset metrů za mnou Briggita Krügerová. Již v prudkém stoupání jsem viděl, že je cesta nebezpečná a TUŠIL JSEM, ŽE SE NĚCO STANE. Krátce na to jsem zpozoroval, že se žene lavina. V tu dobu byla Krügerová za mnou dál asi dvacet metrů. Střed laviny mě zachytil, strhl a já jsem v kotoulech padal asi sedmdesát metrů dolů. Nějak v podvědomí jsem se něčeho zachytil a potom jsem ztratil vědomí. Když jsem přišel k sobě, volal jsem a pískal,

ale Krügerová se mi neohlásila. Musel ji zachytit okraj laviny. Byl jsem silně šokován a ani nevím, jak jsem se dostal dolů do Svatého Petra.“

Svědek dále popisuje, jak přišel na boudu Sdruženku, jak byl případ ohlášen horské službě, on odvezen na místo neštěstí, aby ukázal, kde se v kritické době nacházela pohřešovaná. Rovněž uvedl, že lavina sjela asi v 15 hodin a vypovídal, jak došlo k nezákonnému překročení hranice, což není pro obsah tohoto článku podstatné.

Zanedlouho po ohlášení neštěstí již záchránci prohledávali rychlosondáží

lavinu a některá místa podrobně. Akce však musela být v půl desáté večer přerušena pro pád další laviny.

Druhý den, 20. března 1976, v hledání Brigitte Krügerové pokračovali, ale opět bezvýsledně. Bylo tedy rozhodnuto, že 21. března 1976 budou zmobilizovány na hledání v lavině okrsky horské služby Harrachov, Rokytnice nad Jizerou, Vrchlabí, Špindlerův Mlýn a Černý důl, celkem 80 až 100 mužů. Okrsky Pec pod Sněžkou a Jánské Lázně měly propátrat svahy Kozích hřbetů.

Horská zima je však velmi proměnlivá, takže se rychle změnily sněhové podmínky. Do oblasti laviniště a na svahy hřbetů bylo vysláno pátrací čtyřčlenné družstvo, které potvrdilo obavy: není možné pokračovat v hledání, protože hrozí velké nebezpečí pádu dalších lavin. Na zledovatělé sněhové podložce bylo na svazích Kozích hřbetů přes jeden metr prachového sněhu a na laviništi sedmdesát centimetrů. Protože byly ohroženy životy desítek členů horské služby, byla akce odložena, až se vytvoří bezpečné podmínky k práci.

To trvalo až do 30. března 1976. Ten den se nové akce zúčastnilo čtyřicet jedna mužů. Brigitte Krügerová byla nalezena po sedmnácté hodině sto třicet centimetrů pod pokrývkou. Ležela hlavou ze svahu dolů, na břiše. Protože neměla před ústy žádný vydýchaný prostor, je skoro jisté, že se udusila již při pádu laviny.

(Zpracováno podle archivních pramenů horské služby)

